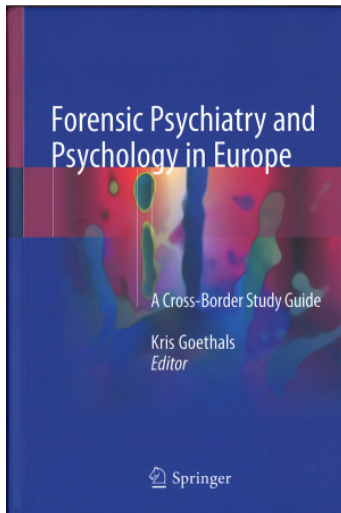

Løst og fast om rettspsykiatri

ANMELDELSER

PÅL GRØNDAHL

Psykologspesialist og ph.d., Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels og rettspsykiatri
Oslo universitetssykehus

Kris Goethals, red.

Forensic psychiatry and psychology in Europe

A cross-border study guide. 351 s, tab, ill. Cham: Springer, 2018. Pris EUR 110

ISBN 978-3-319-74662-3

Det engelske uttrykket «forensic» rommer mer enn den norske bruken av begrepet rettspsykiatri. Ghent-gruppen, et europeisk nettverk for forensisk psykiatri, har gitt følgende definisjon: «Forensisk psykiatri er en spesialitet av medisin basert på kunnskap om relevante juridiske problemstillinger, straffesaker og sivile rettssystemer og forholdet mellom psykisk lidelse, antisosial atferd og lovbrudd. Formålet er omsorg og behandling av mentalt forstyrrede lovovertredere og andre som krever lignende tjenester, inkludert risikovurdering og ledelse og forebygging av ytterligere kriminalitet.»

Med andre ord omfattes både sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri. For enkelthets skyld kaller jeg det her for rettspsykiatri.

Forskjeller og likheter innenfor det rettspsykiatriske fagfeltet i Europa blir vist, slik at fagfolk gjennom å få et innblikk i ulikheter i andre lands lovgivning, utdanning og praksis lettere kan forstå hvordan dette fungerer i eget land.

I fem deler med 22 underkapitler presenteres ulike lovgivning, rettssystemer i Europa og tilsvarende forskjellige juridiske tilnærminger til utilregnelighet i ulike land, ulike rettspsykiatriske tjenestetilbud, organisering og finansiering av de rettspsykiatriske institusjonene og utdanningstilbud. Også ulike roller man som fagperson har innen rettspsykiatri (terapeut, utreder, testleder mm.) blir drøftet. Siste del er kalt «capita selecta», en tapasbolk som inneholder etiske aspekter, deinstitutionalisering osv.

Andre land har systemer og løsninger som Norge kan lære av innenfor et så omdiskutert område som rettspsykiatri, men jeg har dessverre en del innvendinger mot boken. I stedet for å ha et europeisk perspektiv har den et *sentraleuropeisk* perspektiv. De fleste bidragsyterne kommer fra Belgia, England, Nederland, og Tyskland. Det er ingen bidragsytere fra f.eks. de nordiske landene, og det blir skjevt. Noen land får løftet frem sine utdanningsprogram, som Belgia, Nederland og Spania, men det virker tilfeldig hvilke land som beskrives. Dette er et gjennomgående trekk.

Boken er intellektuelt krevende og ofte tungt skrevet, selv om det er en del variasjon mellom forfatterne. Jeg anbefaler å bruke boken som et oppslagsverk fremfor å lese den fra perm til perm.

Publisert: 28. januar 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0860

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. juli 2026.